

Datum: 30.08. 2022.

Broj: 02-06-999

TI BiH: Ovakve izmjene Zakona o javnim nabavkama neće suštinski unaprijediti borbu protiv korupcije, iako je to bio prioritet EU

Banja Luka, 30.08.2022: Usaglašeni tekst izmjena i dopuna Zakona o javnim nabavkama BiH koji je potvrdio Dom naroda Parlamentarne Skupštine u BiH neće suštinski unaprijediti borbu protiv korupcije u ovoj oblasti, a što je bio ključni zahtjev koji je kroz 14 prioriteta pred Bosnu i Hercegovinu postavila Evropska unija.

Uprkos određenim unapređenjima koje Zakon o izmjenama i dopunama ZJN donosi, a koje se prevashodno odnose na segment sukoba interesa, koluzije i transparentnosti, neki od ključnih mehanizama za prevenciju i borbu protiv korupcije nisu našli svoje mjesto u ovom propisu.

Tako ni nakon pet godina rada na izmjenama ovog zakona i međunarodnih pritisaka i dalje nisu unaprijeđeni mehanizmi sankcionisanja prekršilaca zakona, kako u domenu prekršajne, tako i krivične odgovornosti, nisu proširene mogućnosti zaštite javnog interesa od strane nadležnih tijela, nisu otklonjeni politički uticaji na imenovanja i rad članova Ureda za razmatranje žalbi, a dalji razvoj sistema e-nabavki i prateća transparentnost, izmjenama zakona su prolongirani za još godinu dana.

Pored toga, nisu ojačani kapaciteti, niti mehanizmi nadzora institucija sistema javnih nabavki u BiH, a što je posebno problematično iz ugla posljednjih amandmana koji su usvojeni u Parlamentarnoj skupštini BiH i koji će omogućiti ugovornim organima da tokom trajanja ugovora, zbog nepredviđenih okolnosti, povećaju njihovu vrijednost za dodatnih 30% bez provođenja novog postupka.

Imajući u vidu brojne zloupotrebe koje se u praksi dešavaju u segmentu realizacije ugovora, kao najnetransparentnijoj fazi ciklusa javnih nabavki, Transparency International u BiH upozorava da bi ove izmjene, iako pod okriljem reformi, mogle otvoriti dodatni prostor za korupciju i izvlačenje javnog novca preko privilegovanih kompanija. Takođe, usaglašenim amandmanima godišnji prag za dodjeljivanje ugovora direktnim sporazumima bez javnog nadmetanja, povećava se sa 6.000 na 10.000 KM.

Na taj način se, kroz dugogodišnju proceduru usvajanja ovih izmjena, a posebno kroz amandmane koje su uložili zastupnici u Parlamentu, pod izgovorom provođenja reformi i ispunjavanja prioriteta EU koji navodi da će BiH jačati prevenciju i borbu protiv korupcije u oblasti javnih nabavki i ojačati kapacitete za javne nabavke, došlo do izmjena Zakona koji otvaraju dodatni prostor za korupciju.

TI BiH podsjeća da su izmjene i dopune Zakona o javnim nabavkama trebale biti usvojene još prije nekoliko godina, tek kao prelazno rješenje do usvajanja novog, cjelovitog Zakona i pratećih podzakonskih akata, koji bi u maksimalnoj mjeri bili usklađeni sa EU direktivama, i značajno unaprijedili transparentnost, prevenciju i borbu protiv korupcije. Zbog toga se ovakve izmjene nakon 5 godina rada na reformama u ovoj oblasti, mogu ne samo smatrati kozmetičkim, već u pojedinim segmentima

ohrabrujućim za potencijalne zloupotrebe i korupciju. Na ovaj način su predstavnici vladajućih stranaka u BiH ponovo pokazali da tzv. reformske procese koriste za uvođenje štetnih odredbi, u isto vrijeme predstavljajući ih kao veliki napredak i ispunjavanje EU prioriteta.

TI BiH još jednom upozorava da se ne smije dozvoliti da se pod okriljem ispunjavanja EU prioriteta usvajaju bilo kakva rješenja, već da se mora osigurati da ona zaista idu u pravcu sprečavanja korupcije i ispunjavanja međunarodnih standarda.